

Щойно ми чули в Євангелії, як Марія вийшла в дорогу, в гірську околицю, у місто Юди, де ввійшла в дім Захарії і привітала Єлизавету. Мабуть, ніхто з нас не думав і не думає, що про цю зустріч євангеліст Лука згадує даремно, адже очевидно, що в ній є глибокий символічний зміст. З одного боку ми бачимо Марію та Єлизавету – двох великих жінок, які цілковито віддалились Божій волі та Провидінню. З іншого ж боку це перша зустріч Івана Хрестителя та Ісуса Христа, адже каже євангеліст, що «здригнулось дитя» в лоні Єлизавети. Іван Хреститель, – умовно кажучи, остання людина Старого Завіту. Ісус Христос – обіцяний Месія, Богочоловік, в Якому Старий Завіт сповнюється і починається Завіт Новий – Завіт Любові. Варто зазначити те, що згодом зазначив сам Ісус – Він не прийшов заперечити Старий Завіт, Він не заперечує й Івана Хрестителя, а радше навпаки – Іван готує народ до приходу Месії через хрещення покаяння. Так і Старий Завіт готував людство до укладення Завіту Нового з Богом.

Однак це далеко не єдина зустріч, яка відбувається за посередництвом Діви Марії. В її особі від самого чудесного і в великій мірі протиприродного народження, різдва, бачимо «приналежність» до світу Божого, світу небесного. Причём принадлежність ця не є якоюсь предестинованою, наперед визначеною. Це її свобідний вибір, що потвердився згодом у Благовіщенні. Тобто вона не є від світу. Проте та місія, на яку вона відповіла Богу «так», полягала саме у Воплоченні Христа в світ. Відтак будучи не від світу, вона була в світі. Так бачимо Богородицю, як образ Церкви Христової, яка також є не від світу, але в «світі цьому», який, як каже Христос, «у злі лежить». Тут мова не йде про якийсь платонівський дуалізм, начебто десь, невідомо де, є світ небесний, який однозначно позитивний, а тут – світ земний і матеріальний, який однозначно негативний. Абсолютно ні, адже світ є насамперед Божим творінням, а все створене Богом було добре. Мова йде про те, що в житті цього світу, який сам по собі є добрим, ми маємо два шляхи і варіанти для вибору. Відтак житимемо життям світу небесного на землі, або ж житимемо життям «світу цього».

Прикладом правильного і справді християнського вибору має для нас стати Прсв. Богородиця. У світлому празнику Благовіщення, який і ми нещодавно урочисто святкували, вона зробила свій вибір на користь Бога і Його волі. Радість цього празника просвітлює навіть покаяний дух посту, адже саме з цієї події почалось Воплочення Христа, почалось спасення світу. Людина також відповідає своє «так», але чи завжди це відповідь на Божу волю? «Світ цей» пропонує нам свою альтернативу для життя – альтернативу насолод без обов'язків, розваг без відповідальності. Пропонуючи це, він не вказує, що так цей шлях триватиме дуже коротко, а у вічності матиме зовсім інший характер. Однак навіть тут, у земному житті молодої людини, цей шлях часто несподівано обривається подібною тривожною вісткою, яку почула й Марія. Однак тут ця вістка далеко не завжди є благою, бо ж часто й випереджує шлюб. Та навіть в цій незапланованій ситуації, яка мала б заставити призадуматись, сучасний світ дає

альтернативу для зняття відповідальності: вбивство, хоч як майстерно не було б воно замасковано.

Перший варіант вбивства – фізичний, адже статистика абортів, яка в незалежній Україні давно перетнула 10-мільйонну позначку, стає поясненням і демографічної кризи в нашій державі. Що ж ми бачимо натомість у події Різдва Богородиці? Старенькі праведні Йоаким і Анна, які не могли мати дітей, але дуже хотіли, тим більше в контексті, скажем так, есхатологічних очікувань ізраїльського народу. Врешті Бог змилювався і більш того – винагородив їх за смирення. Тепер же ситуація протилежна – люди не хочуть мати дітей, але мають і тому їх вбивають!

Інший (і аж ніяк не легший) варіант вбивства своїх дітей – вбивство духовне через занедбання їх християнського виховання. Сх. Традиція, окрім Св. Тайни Хрещення, пропагує й Причастя новохрещених малят, адже вони вже є повноцінними членами спільноти. Натомість зараз все менш популярно навіть хрестити дітей. Зокрема, це притаманно країнам Заходу, як от Німеччині, де всі охрещені сплачують окремий податок, а тому батьки все частіше вирішують дітей не хрестити. Так матеріальні засади починають домінувати над духовними. Що ж ми натомість бачимо у житті Діви Марії? У 3-річному віці батьки вводять її до храму, що також святкуємо у нашому літургійному році. Храмова культура, літургійне життя хр. спільноти є невід'ємною частиною доброго, а значить і християнського, звичайно ж, виховання дітей.

Більш того, оминаючи навіть сферу дозрівання та дорослішання людини, а заглянувши до її старості та врешті смерті, яскраво бачимо дві можливості, два шляхи. На прикладі Богородиці ми бачимо, яка перспектива відкривається перед кожним з нас, як християнином – Господь удостоїв її, першу обожену християнку, честі і ласки бути переставленою до неба з тілом, як вже новим творінням. Про цю не сумну, а таки радісну подію велично згадуємо у святі Успіння Прсв. Богородиці. Та чи не пропонує схожої альтернативи нам і «світ цей»? Адже протягом життя можна також пережити своєрідне «успіння» через алкоголізм, наркоманію... А щодо смерті, то тут наша «псевдодемократія» стабільно захищає евтаназію, яку так і називають – «засинання».

Зі всіма цими та їм подібними, меншими чи більшими проблемами ми, дорогі брати, вже неодноразово зустрічались і зустрічаємось. Однак ще більше спокуси цього світу будуть зустрічатись на нашому шляху, коли з Божої ласки та під Покровом нашої небесної Матері сподобимось стати служителями Христового винограднику. Саме тоді нашим першим і найбільшим завданням буде показати людям, яких нам Бог доручить, дві альтернативи, два шляхи, і зробити все можливе для того, щоб їхній вибір був зроблений

правильно. Чим же ми зможемо більше людей навчити цього, як не своїм прикладом?.. А від кого самі цього навчимося, як не від Богородиці?.. Тому-то, дорогі брати, хочу і собі, і Вам побажати того, щоб наслідуючи та віддаючись під Покров Божої Матері, ми завжди казали своє «так» Богу, а не спокусам «світу цього». Хай прикладом довіри до Марії для нас буде бідна італійська вдова, яка жила в час італійсько-абассінської війни. Сталось тоді так, що під містом Адув італійці зазнали поразки і багато їхніх воїнів були взяті у полон. Серед них був й молодий юнак, син цієї вдови. І ось, коли полон тривав вже декілька місяців, то несподівано для всіх до табору зайшов сам абіссінський імператор Менелик. Він покликав до себе цього юнака і при всьому таборі почав голосно читати короткого листа, в якому йшлося: «О, великий царю! Я – бідна італійська вдова, мати єдиного сина, який зараз є твоїм полоненим. В ім'я Божої Матері благаю тебе – відпусти мого сина. Тут, в нашій церкві, я поставила свічку Пресвятій Богородиці і раптом, коли молилася ревно, то побачила Божу Матір, яка втішила мене і сказала: «Не журись, бо твій син скоро повернеться живим і здоровим. А зараз йди додому і напиши листа до імператора з проханням в моє ім'я, щоб твого сина відпустив». Тому від її імені прошу тебе, великий царю – поверни мені сина!» Після прочитання цього листа в таборі запанувала загальна тиша та зворушення. Сам імператор був зворушений настільки, що відпустив не лише її сина, а й всіх полонених, а до юнака звернувся: «Ти – вільний! Можеш йти додому до своєї матері, яка чекає на тебе. Скажи своїй мамі, що не я, Менелик, дав тобі волю, а Марія. Вона є також і моєю Матір'ю. Якщо вона скаже «так», то я не можу сказати «ні».»

Отож, дорогі брати, якщо Богородиця сказала Богу «так», то чи зможемо тепер ми сказати Йому «ні»?

(бр. Микола Витівський, 2012 р.Б.)